

За інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 30 (402)

П'ятниця, 28 вересня 1990 року.

Виходить раз на тиждень

Ціна 2 коп.

В ІНСТИТУТІ — НОВИНА:

Відкрився художньо-культурний центр

Взяв би я бандуру
Та я заграю, що знав —
Кафедру культури

З центром привітав.
Взяв би я гітару,
Коли б її мав,
Я б для Вас, Тамаро,
Пісню заспівав.

Грім перебудови
Шостий рік лунає,
А вона, голубка,
Алебастр шукає...

Рядки цього вірша, чи то, пак, пісні будуть незрозумілими без спеціального пояснення. Прозвучали вони вперше увечері 20 вересня нинішнього року на кафедрі історії світової й вітчизняної культури, яку очолює доцент Тамара Болесла-

вівна Буяльська. Вірші є плодом спільної творчості наших деканів, які того вечора на кілька хвилин об'єдналися в колектив «Деканозо-ностра-90», щоб створити «безальтернативний, безперспективний хор подільських солов'їв». Співали на мотив знаменитої української пісні «Взяв би я бандуру»...

Веселість і зворушливість того вечора зумовлювали відповідні настрої і вселяли надію, що ти є свідком події, яка не минеться після кількох приємних годин, а на довгі роки утвердить в інституті атмосферу людяності, розквітості й доброзичливості і осередком його буде художньо-культурний центр, з нагоди відкриття

якого й зібрались гості та організатори.

Шлях до цього був довгим і тернистим. Ще кілька років тому ідею виношував колишній проректор, доктор технічних наук, професор Ю. А. Карпов, котрому завше не подобалась консервативна закутість інженера, його «негуманітарність», скерованість на машину й комп'ютер, а не на вивчення всіх набутих світової культури.

Ректорат Б. І. Мокіна взявся за діло рішуче й наполегливо. Першим кроком до цього стало заснування кафедри історії світової й вітчизняної культури. Багато трудів довелося покласти на вітар, нової справи Т. Б. Буяльській. Вона роз-

повідала в гуморі, з яким жадом дивився на неї і список її потреб проректор О. І. Тарануха, як головний бухгалтер З. М. Знатнова говорила: «Передайте ректору, що ми за центр, але грошей нема...»

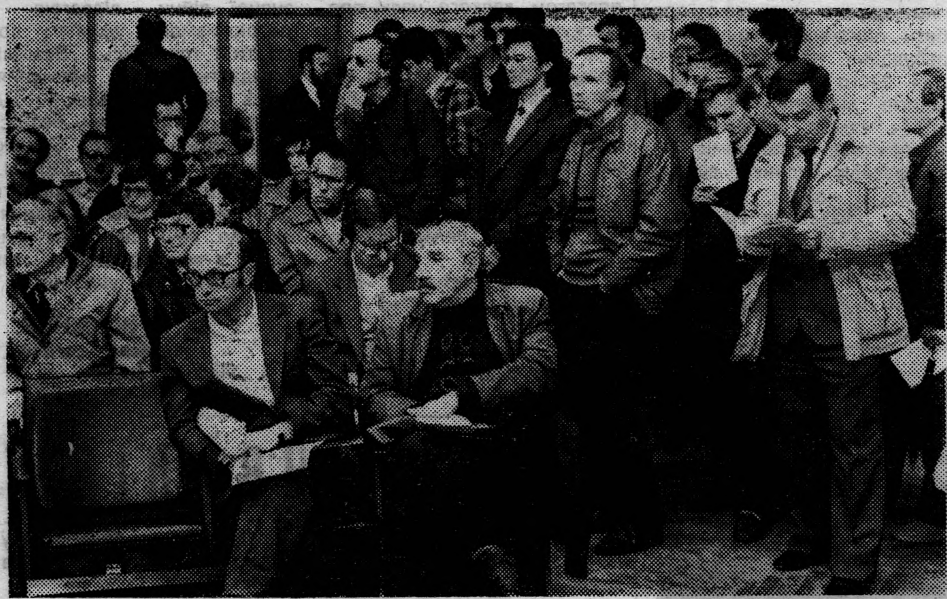
Втім, все це уже позаду і обшарпаного поверху, який раніше належав кафедрам суспільних наук, сьогодні не впізнати. Зі смаком і любов'ю обладнані коридори, кабінети, аудиторії, чотири з яких повністю готові до занять — натиснув гудзичок вимикача і автоматично зашторились вікна, розгорнулось полотнище екрана. Є приміщення для виставок художньої творчості, з великим смаком і естетичною доцільністю устатковано кі-

мнату українського мистецтва. Мають свого художника-дизайнера. Невдовзі матимуть і кабінет психологічного розвантаження, ліжкарю терапевта, читальний зал, науково-методичний центр, музей, навіть садівника, котрий дбатиме про зелену архітектуру вузівської території — ректор видав спеціального наказу, яким оголошено відкриття центру з 1 жовтня і надання йому статусу повної самостійності. Директором центру призначено Т. Б. Буяльську. До 1 грудня вона має повністю сформувати штат і визначитись з напрямками діяльності.

Оголошуючи наказ, про ректор Ю. А. Буренніков відзначив, що ця подія зна-

менна в першу чергу тим, що відбулася в технічному вузі, де подібні центри традиційно вважались невинновдані або й непотрібною розкішшю. Часи, як бачимо, міняються. Цілюще повітря відродження мусить стосуватися всіх сфер людської діяльності.

Отже, художньо-культурний центр існує. Залишається тільки сказати слово вдячності тим, хто взяв участь у його створенні і віднині почне воювати за добрі його діла. Це, крім Т. Б. Буяльської Ю. М. Патієв, В. М. Боровик, Р. М. Сокирянська, Р. А. Мацко, Г. Р. Білоус, В. Г. Кузнецов, А. В. Філонов, В. П. Поливанов, О. І. Ни-
жик.
В. ІВЧЕНКО,

З 17 по 21 вересня в нашому інституті проходить Всесоюзний симпозіум по дифракції і розповсюдженню хвиль (САВ-10), в якому взяли участь десятки найавторитетніших учених з усіх кінців Радянського Союзу від Владивостока й Хабаровська до Москви, Ленінграда й Києва. Заслухано сотні доповідей і повідомлень, відбулася маса дискусій.

КОРОТКО

Першокурсники інституту провели змагання команд веселих і винахідливих. Перемогу в фіналі здобув колектив факультету обчислювальної техніки (командир Іван Єфремов — студент групи ІП-90).

На черговому засіданні клубу «Світлиця» з розповіддю про голодомор 1947 року виступив професор Вінницького педагогічного інституту Ілля Гаврилович Шульга.

В лекційному залі кафедри фізичного вихован-

ня відбулись установчі збори по організації Інститутського клубу балеток. Головою клубу обрано доцента А. С. Афоніна.

Відновила роботу народна хорова капела викладачів і співробітників Інституту. Самодіяльні митці готуються до відповідального концерту на підтвердження високого звання — народна капела. Програма з двох відділів включає українські народні пісні, твори сучасної радянської і світової класики. Відбулися перші репетиції.

ДОВІДНИЧОК ГЛАСНОСТІ

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

Рік-у-рік розширюються і міцніють ділові і наукові стосунки інституту з колегами зарубіжних країн: обмін студентами, спеціалістами, культурні і спортивні контакти. Тільки в цьому році в зарубіжних поїздках побувало понад 50 представників ректорату, професорсько-викладацького складу, студентства.

Хто ж і з якою метою побував останнім часом в зарубіжних відрядженнях?

Професор А. О. Жуков — XXI національний конгрес ливарників Румунії; професор Г. О. Корчинський — міжнародний семінар з гальванотехніки в м. Карламаркштадті (НДР); доцент Л. Н. Гейвандов з групою наукових працівників міжнародний Вроцлавський симпозіум з електромінітного сумісництва (Польща) і XIII Генеральна ансамбля Міжнародної спілки радіотехніки (Прага).

Нові ділові зв'язки встановлені із зарубіжними вузами і науково-дослідними організаціями. Інститут став співвиконавцем плану робіт з проблем комплексної програми країн-членів РЕВ. Ра-

зом з ученими Болгарії та Румунії доктор технічних наук С. Й. Ткаченко і доцент А. О. Новіков розробляють технології і обладнання для поверхневої модифікації матеріалів електронним пучком. У співробітництві з ученими Інституту інформатики і обчислювальної техніки (Берлін) професор О. П. Стахов працює над проблемою «Відмовності обчислювальних систем».

Чимало представників інституту беруть участь в міжнародних наукових конференціях. Так, доцент В. Г. Мадьяров має виїхати у Болгарію на III Міжнародний семінар по підвищенню кваліфікації молодих викладачів ТОЕ; група наукових працівників на чолі з доцентом В. Г. Авакумовим одержали відрядження на XIII Міжнародну конференцію з промислової енергетики: доцент кафедри обчислювальної техніки А. В. Силагін — в Югославію на 10-місячне наукове стажування до Люблянського університету.

Вперше інститут почав налагоджувати науково-технічне співробітництво з ву-

зами капіталістичних країн. Ось назви держав, які поповнили, так би мовити, міжнародне досьє ВПІ:

Канада. За запрошенням університету Ватерлоо там в провінції Онтаріо нині перебуває ректор інституту Б. І. Мокін.

ФРН. В жовтні намічено підписати договір про науково-технічне співробітництво між ВПІ і Мюнхенським технічним університетом. Професор А. О. Жуков виступить з доповіддю перед науковцями і металургамі міст Клаусталь і Аахен.

Італія. Там, в роботі V Міжнародного симпозіуму взяв участь доцент кафедри вищої математики В. А. Кондратович.

Великобританія. У цікаве тримісячне наукове відрядження виїжджає доцент І. С. Степанова.

Група аспірантів і студентів незабаром має виїхати у Францію.

І. ЗАХАРОВ,

старший інспектор деканату по роботі з іноземними студентами.

Хобі професора Налбандяна

У ГАЗЕТАРІВ постійний інтерес викликає та людська слабкість, що прозвана хобі: скажімо, колекціонування етикеток, чи старовинних годинників, мандрівки, чи підводні зйомки. Одне слово, щось незвичайне.

Коли запитав про це декана енергетичного факультету професора Давида Бегларовича Налбандяна, то він всміхнувся і розвів руками:

— На жаль, похвалитись нічим. Хіба-що в юності марши збирав.

А, подумавши, сказав:
— Моє хобі — мій факультет! Ним живу, радію, переживаю...

Кажуть, що усім на світі править випадок: випадково ми зустрічаємось з другим життям, пізнаємо таємницю, робимо відкриття, чи ще щось. Може воно справді так. Яка, приміром, може бути закономірність в тому, що молодий вірменин, який народився у Кисловодську, вчився в Ленінграді, працював на Уралі, ні з того, ні з сього опинився у Вінниці? Логіки в цьому ніби немає. Просто, його здібного інженера-енергетика, хтось знав у Вінниці і запросив на роботу у філіал Київського політехнічного інституту, що створювався в місті над Бугом.

Налбандян на той час уже був доцентом, деканом електромеханічного факультету одного з найстаріших вузів країни — Уральського електромеханічного інституту залізничного транспорту. Та запрошення він прийняв. Справа в тому, що заради здоров'я дружини треба було змінити місце проживання. Але чому Вінниця? Логічніше було їхати в більш теплий Краснодар, куди його також запрошували до подібного вузу, і від якого рукою було подати до рідного Кисловодська?

Однак, і Вінниця була йому не чужою — тут він воював у роки Великої Вітчизняної, звільняв місто від окупантів, порідився з цією землею.

Отож, у 1968 році Давид Бегларович разом з директором філіалу Романом Юрійовичем Кігелем вже ог-

лядали блаженне приміщення енергетичного факультету.

Нема нічого клопітного, ніж починати нову справу з нуля, особливо в підготовці кадрів. Факультет — це не стіни, а люди, передусім, професорсько-викладацький склад, ну, й, звісно, умови праці для них — матеріальна база.

З того дня, як доцент Налбандян переступив поріг Вінницького політеху, минуло 22 роки. Нині енергофак став справді гордістю інституту. Це, можна сказати, вуз у вузі, з десятиками навчальних лабораторій, майстерень, сучасним обчислювальним центром, обладнанням найновішою комп'ютерною технікою, могутнім професорсько-викладацьким корпусом.

ЛЮДИНА ТА ЇЇ РОБОТА

12 тисяч квадратних метрів учбово-лабораторних приміщень, сотні аудиторій, добре налагоджений студентський побут дають можливість організувати навчальний процес не гірше, ніж в спеціалізованому вузі, навіть конкурувати з ним. Всі найновіші віяння вищої школи через призму власного досвіду вивчає і впроваджує декан, вимагає цього і від своїх колег.

Але давайте ще раз повернемося до того «нуля», коли, призначений на посаду декана, тут з'явився Давид Бегларович. Скажемо прямо, розгубився він. Випадало так, що мав сам читати лекції з різних дисциплін, бо більше нікого не було в деканаті. Довелося молодому керівнику теж вдатися до запрошення іногородців, що додало труднощів з житлом. Та й не всі запрошені бажали розділити труднощі становлення факультету — через місяць два — втікали.

Ось тоді і з'явилась на світ, так звана, «налбандянська платформа», суть якої — створити викладацький корпус з числа своїх випускників. Це, як той скульптор, що з глини виплінує

собі подібних. Саме з них декан взявся готувати не тільки молодих інженерів-практиків, а й спеціалістів, здатних вчити інших.

Неабияким умінням, якщо хочете, навіть пророцтвом, треба володіти, щоб за зовнішністю нічим непримітним, вгледіти непересічний талант, творчий вогник, бажання ділитися своїми набутками. Давид Бегларович знаходив таких і, як дбайливий селекціонер, ростив. Уже з першого випуску в 1972 році отримав першу, як він каже, золоту еліту — червонодипломників.

Через кілька років, закінчивши цільову аспірантуру у вузах Москви, Києва, інших міст, вони повернулися до Вінницького політеху вже кандидатами технічних наук, готовими зайняти відповідальні місця на кафедрах.

Потім були ще випуски і ще більше істотно своїх, корінних викладачів-вінничан одержав факультет. Тож тепер більше половини викладацького складу становлять саме вони. Чимало їх уже просто не сприймаються, як колишні, ще зовсім недавні скромні студенти, які боязко стояли перед екзамеаторами, молячи бога, аби не попалося важке запитання. Тепер вони самі можуть і навчити, і спитати. Про ті, колишні тривоги, мабуть, уже і не згадує, приміром, заступник декана, доцент Микола Павлович Свиридов, ні кандидат технічних наук Олександр Миколайович Демов, ні декан заочного факультету Василь Олександрович Леонтьєв. Вже багато вихованців енергетичного — з високими титулами і званнями. А Олександр Володимирович Кобиланський пішов далі — в докторантуру, де під керівництвом ректора інституту, професора Бориса Івановича Мокіна працює над докторською дисертацією.

Ось такий викладацький корпус має тепер енергетичний факультет.

До повного здійснення наближається і друга програма-платформа декана — створення зразкової матеріальної бази, такої, яка б перекреслила будь-які сумніви щодо доцільності існування у Вінницькому по-

літеху такого факультету. Адже для підготовки висококваліфікованих фахівців-енергетиків потрібно багато років навчання в спеціалізованих вузах з «повною начинкою» учбового процесу технічними засобами.

Ідея збудувати новий сучасний корпус вже з перших днів призначення на посаду декана заволоділа ним безроздільно. Але треба було 12 літ, щоб вона здійснилася. У ті роки декану можна було сміливо призначити й другу ставку — виконроба будівництва. Проекти, кошториси, ескізи, безперервні поїздки в Міністерство, Держплан, трести, щоб «вибити» будматеріали, ліміти, підрядників і субпідрядників, остаточно позбавили можливості «по-людськи» відпочивати, займатися сім'єю. Але добрий кінець всьому вінець.

Нині енергетичний факультет Вінницького політехнічного інституту, якому віддав стільки зусиль декан Д. Б. Налбандян, — один з кращих в республіці. Недарма саме в ньому засновано єдиний на Україні факультет підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників Міненерго УРСР і СРСР, в якому щороку одержують знання сотні практиків з різних кінців нашої країни, а також Куби, В'єтнаму.

Коли я оглядав кабінет декана, увагу привернув бар'єрний ескіз, що лежав на столі.

— Це фрагмент інтер'єру однієї з аудиторій, — пояснив професор.

Виявляється, що задумав він тепер створити комфорт для викладачів і студентів, поєднавши офіційність точних наук з естетикою, зробити приємними години перебування на факультеті. Для цього запросив спеціалістів дизайну. Розробляються ескізи, макети, прикрашаються мозаїчними панчонами фасади будинку, зали.

Що й казати, прекрасне хобі у професора Налбандяна — любов до свого факультету, до своєї роботи.

Л. ЛЕОНІДОВ.

ЛИСТИ ДО БАГАТОТИРАЖКИ

СОНЦЕ СХОДИТЬ ЗА СИБІРОМ

НАФТОЮГАНСЬК — ТОЧКА ДОКЛАДАННЯ СИЛ БУДЗАГОНІВЦІВ СБЗ «СОЮЗ» ВПОРЯДКОВУЄ МІСТО, А МІСЦЕВІ ЛЕДАРИ ПИЯЧАТЬ СКЛАДАЄТЬСЯ ВРАЖЕННЯ, ЩО МІРА БЕЗГОСПОДАРНОСТІ ЗРОСТАЄ З ВІДАЛЕНІСТЮ ВІД УКРАЇНИ

Суворий край сибірський трудовому семестрі. Кращі з них: Анатолій Стракович, Анатолій Сторожук, Володимир Черняк, Анатолій Микуні. І для того, щоб їх узяти, поставити на службу Вітчизні, з усіх республік їдуть в Сибір молоді патріоти. Серед них і будзагонівці нашого інституту, які зводять молоде місто Нафтоюганськ.

Це — одне з наймолодших міст Тюменської області, якому 16 жовтня виповниться лише 23 роки. Своім народженням воно зобов'язане багатющим запасам нафти Усть-Балікського родовища. Саме дякуючи його відкриттю були створені всі передумови для організації в Середньому Приоб'ї нової нафтодобувної бази.

Та час йде, і злободенний став заклик — перейти від освоєння до обживання нафтоносного краю. Тому першим питанням, яке розглянув новий склад Нафтоюганської міськради, було виконання наказу виборців привести місто в порядок, зробити його затишним і впорядкованим.

Одним з етапів вирішення поставленої задачі стало залучення до робіт по благоустрою будівельних загонів. Два з них, що відгукнулися, — з Вінницького політехнічного інституту: «Радист» (командир Анастолій Маркевич) і «Союз» (командир Анатолій Стракович). Перший уже закінчив договірний строк і повернувся у Вінницю. А другий, що складається з студентів 5-го курсу радіотехнічного факультету, ще протягом деякого часу продовжуватиме роботу.

І хоч цей будзагін ще працює, але вже можна підбити деякі підсумки зробленого. Тут слід відзначити і озеленення — 13000 квадратних метрів території навколо житлових будинків, і близько 2000 метрів бетонних доріжок, укладених руками студентів.

Звичайно, чимало було також труднощів, та до них бійцям «Союзу» не звикати. Більшість третій чи четвертий раз бере участь у

М. ПРИСЯЖНИЙ,
комісар загону.
м. Нафтоюганськ.

ПРОСТІ МУДРОСТІ

ВИКЛАДАЧУ НА ЗАМІТКУ

Працюючи тривалий час в учбовому відділі інституту, а згодом в лабораторії соціологічних досліджень, я привчив себе постійно з великою увагою вивчати літературу, в якій відображається життя вищої школи. В одному з журналів виявив, на мій погляд, виключно корисні поради по лекторській майстерності і гадаю за доцільне запропонувати їх нашим викладачам.

Ось деякі з них.
Примушуючи поважати «свій» предмет, не принижуй інші.

З першої ж лекції не прагніть здаватися ні строгим, ні добрим — залишайся самим собою за умови, що ви самі по собі достойна людина.

Зроби все, щоб студент відчув систему у викладанні курсу (експерименти доцільні лише в прикладах, ілюстраціях і у відповідях на запитання).

У виборі темпу викладання не орієнтуйся ні на тиждень, ні на спринтер, перший примусить більшу частину аудиторії та й тебе самого нудьгувати, а за другим ти і сам можеш не утратитися.

Не переоцінюй зацікавленості студентів твоїми лекціями — це може зашкодити тобі краще до них готуватися.

Не пускай студентів, що запізнилися в аудиторію, але тільки в тому випадку, коли сам не запізниєшся.

Не сподівайся, що, не

поважаючи твій предмет, студенти будуть поважати тебе.

Не шкодуй часу на пояснення основ, читай краще менше, але глибше.

Читай пристрасно, щоб не було так: «лектор повільно, але явно засипав аудиторію його набагато обігнала».

Не вшуй, не читай — бесідуй!

Читай не так швидко, щоб слова обганяли думки, але й не так, повільно, щоб думкам було скучно без слів. Вдумаймося, друзі викладачі: в кожній з цих порад є зерно істини.

М. СИНЕЛЬНИК,
співробітник лабораторії соціологічних досліджень.

НА СВІТАНКУ.
Фотоетюд П. Кочубія.

ЛІФТИ — ІНВАЛІДИ

Звертаюся до тих начальників і тих головних (головний енергетик, головний механік, головний інженер та інші), які відповідають за порядок в інституті: до яких пір в головному учбовому у корпусі так погано працюватимуть ліфти? Звертаюся від студентів, а передусім, від старих людей-відвідувачів інституту, інвалідів, вагітних жінок, які, піднімаючись на 8-й чи 9-й поверх, хотіли б скористатися ліфтом, а вимушені підніматися сходами. Два ліфти не працюють, вони взагалі відключені.

Дивна річ, за обслуговування ліфтового господарства хтось одержує гроші, але ремонт обладнання ніхто не займається. То ж вини-

кає думка, чи використовуються ці кошти за призначенням?

Аби знали усі ці начальники і головні, скільки на їх адресу сиплеться слів обурення, особливо від тих, хто, направляючись в бібліотечні зали, зупиняється перед невідомим ліфтом. А скільки було випадків, коли люди застрягали в кабінці і годинами чекали допомоги, щоб їх хтось звільнив з полону. Та де там? Загубились десь інститутські ліфтери.

Коли верстася цей номер, один ліфт запрацював. Чи надовго?

Ю. КНЯЗЕВ.
Редактор
І. ВОЛОШЕНЮК.